RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2023/1911

z dne 10. maja 2023

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Agencije Evropske unije za železnice (ERA) za proračunsko leto 2021

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Agencije Evropske unije za železnice za proračunsko leto 2021,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za promet in turizem,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0100/2023),

A. ker je na podlagi poročila o prihodkih in odhodkih ([1]) Agencije Evropske unije za železnice (v nadaljnjem besedilu: agencija) njen proračun v proračunskem letu 2021 znašal 31 827 678 EUR, kar je 3,45 % več kot leta 2020; ker proračun agencije izvira predvsem iz proračuna Unije;

B. ker Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu agencije za proračunsko leto 2021 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navaja, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov agencije ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

1. z zadovoljstvom ugotavlja, da je stopnja izvrševanja proračuna pri odobritvah tekočega leta zaradi proračunskega spremljanja v proračunskem letu 2021 znašala 99,82 %, kar je nekoliko manj (0,16 %) kot leta 2020; ugotavlja tudi, da je stopnja izvrševanja odobritev plačil v letu 2021 znašala 93,54 %, kar je 4,25 % več kot leta 2020;

2. ugotavlja, da je realizacija proračuna v letu 2021 znašala 69 638 EUR, kar je manj kot leta 2020, ko je znašala 114 225 EUR;

3. je seznanjen z izzivi, s katerimi se je agencija soočala pri izvrševanju proračuna v letu 2021, tudi v zvezi s prizadevanji, da bi čim hitreje in čim učinkoviteje absorbirala proračun za varnost IT v višini približno 1,3 milijona EUR, ki ga je Komisija maja 2021 dodelila za okrepitev zmogljivosti agencije za varnost IT; izreka pohvalo agenciji, saj je kljub omejenemu časovnemu okviru izvršila približno 81 % tega proračuna;

4. je seznanjen s poročili agencije, da je njen proračun v zadnjih letih pod stalnim pritiskom zaradi nezadostnega števila zaposlenih za opravljanje novih in razširjenih nalog, ki jih je prinesel četrti železniški sveženj; je zaskrbljen zaradi odgovora agencije, da je morala vsako leto občutno zmanjšati svoj operativni proračun, da je lahko izplačala plače svojih uslužbencev; izreka pohvalo agenciji za ukrepe, sprejete za ublažitev posledic takšnih pomanjkljivosti, na primer z zvišanjem urne postavke, ki jo agencija uporablja za dejavnosti, povezane z nalogami javnih organov;

5. opozarja, da ima agencija najmanjši proračun med prometnimi agencijami kljub izjemni okoljski uspešnosti in drugim koristim železniškega prometa, ki jih je Komisija z akcijskim načrtom za spodbujanje železniškega potniškega prometa na dolge razdalje in čezmejnega železniškega potniškega prometa opredelila kot eno prednostnih nalog; ponovno izraža podporo povečanju proračuna agencije, da bo imela potrebna proračunska sredstva, s katerimi bo lahko delovala kot učinkovit organ in izvajala svoje naloge, predvsem povezane s povečanjem konkurenčnosti ter izboljšanjem varnosti in čezmejne interoperabilnosti;

([1]) UL C 162, 13.4.2022, str. 5.

Uspešnost

6. se zaveda, da je agencija poročala o 76,41-odstotni uresničitvi letnega programa za leto 2021 (v primerjavi z 59,35 % leta 2020); pozdravlja, da je bila dosežena večina ključnih kazalnikov uspešnosti, določenih v enotnem programskem dokumentu za obdobje 2021–2023; vendar ugotavlja, da nekateri pomembni ključni kazalniki uspešnosti še vedno niso bili doseženi, kot so tisti, povezani z revizijo enakosti spolov, zaključkom revizijskih ugotovitev pred letom 2021 (12 od 14 ukrepov, ki so se začeli izvajati na začetku leta 2021, je bilo preloženih na leto 2022) in prisotnostjo žensk v prometnem sektorju;

7. je seznanjen z nekaterimi glavnimi dosežki agencije v letu 2021, kot so pravočasna izdaja znatno večjega števila dovoljenj za vozila (1260), enotnih varnostnih spričeval (41) in odobritev ob progi ERTMS (2), dokončanje ambiciozne raziskave o varnosti, katere cilj je razvoj pozitivne varnostne kulture v železniškem sektorju (v raziskavi je sodelovalo 100 organizacij in skupaj je bilo prejetih 46 500 odgovorov), uvedba evropskega registra vozil v proizvodnem okolju in napredek pri reviziji svežnja o tehnični specifikaciji za interoperabilnost do leta 2022; pozdravlja popoln prenos tehničnega stebra četrtega železniškega svežnja v vseh državah članicah Unije in opozarja, da je treba ERTMS nujno dokončati do leta 2030;

8. v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem na podlagi ugotovitev iz lanske razrešnice ugotavlja, da je agencija svoj enotni programski dokument spremenila in sedaj ne temelji več na sistemu, osredotočenem na enoletnost in izložke, temveč na sistemu, ki je večleten in ga poganjajo rezultati, v svojem jedru pa ima uporabo intervencijske logike v celotnem ciklu agencije po sosledju „načrtovanje–izvedba–preverjanje–ukrepanje“, ključne kazalnike uspešnosti za spremljanje rezultatov in učinka (dodana vrednost za železniški sistem) ter nadzorno ploščo enotnega programskega dokumenta, ki se redno posreduje upravnemu odboru agencije za upravljanje agencije na podlagi dokazov;

9. opozarja, da je agencija po popolnem prenosu tehničnega stebra četrtega železniškega svežnja konec leta 2020 dobila številne nove naloge, ki so povzročile znatno povečanje delovne obremenitve; ugotavlja, da je agencija v sodelovanju s Komisijo pripravila načrt za krepitev in izvedla *ad hoc* določitev prednostnih nalog, da bi bolje obvladala novo delovno obremenitev;

10. želi pohvaliti stalna prizadevanja agencije, da bi z načrtom za krepitev, ki ga je pripravila leta 2021, povečala učinkovitost in izboljšala izvrševanje proračuna; ugotavlja, da načrt za krepitev temelji na številnih stebrih, kot so nadaljnja konsolidacija zbiranja podatkov in preglednost z okrepljenim spremljanjem ter kultura uspešnosti, ki temelji na podatkih; poziva agencijo, naj še naprej vzpostavlja sinergije (na primer pri človeških virih, upravljanju stavb, storitvah IT in varnosti) ter se zavzema za sodelovanje in izmenjavo dobrih praks z drugimi agencijami Unije, da bi izboljšala učinkovitost;

11. je zadovoljen, da agencija še naprej uspešno opravlja svoje naloge na področju interoperabilnosti, varnosti in usklajevanja železniškega prometa v Uniji; pozdravlja neomajno predanost agencije cilju vzpostavitve enotnega evropskega železniškega območja in izboljšanju povezljivosti železniškega prometa; je seznanjen s pomembno vlogo železnic pri zagotavljanju trajnostnega prevoza potnikov in tovora po vsej Uniji v prihodnjih desetletjih, zato poudarja pomen dela agencije v zvezi s tem;

12. želi spomniti, da je bilo leto 2021 tudi evropsko leto železnic in je železnico izpostavilo kot enega najbolj trajnostnih, inovativnih in varnih načinov prevoza, ki so na voljo; je seznanjen, da je v okviru evropskega leta železnic po vsej celini potoval poseben vlak EU, ki se je ustavil v več kot 100 mestih v 26 državah, in da je ta pobuda prikazala potencial železnice, pa tudi njene dosežke pri razvoju interoperabilnih železnic po vsej Evropi, ter pomen odprave vseh še prisotnih čezmejnih ovir;

13. pozdravlja strateški prispevek agencije na področju nacionalnih predpisov; pozdravlja obsežno delo, ki ga je agencija opravila v letu 2021, da bi ocenila nacionalne predpise o dovoljenjih za vozila, in z zanimanjem pričakuje dokončanje ocene za preostale države članice v letu 2022 ter rezultate v smislu zmanjšanja pravil v naslednjih letih;

14. poziva, naj bo dokončanje osrednjega železniškega omrežja TEN-T ključna prednostna naloga; poziva k novi podpori Evropske investicijske banke (EIB) za naložbe v železnice in k ukrepom za pripravo terena za oživljanje železnic;

15. predlaga agenciji, naj razmisli o ukrepih za izboljšanje kakovosti storitev v železniškem prometu;

Kadrovska politika

16. ugotavlja, da je bil kadrovski načrt na dan 31. decembra 2021 uresničen 98-odstotno, saj je bilo zaposlenih 148 od 151 začasnih uslužbencev, odobrenih v proračunu Unije (leta 2020 je bilo odobrenih 148 delovnih mest); ugotavlja tudi, da je za organ v letu 2021 delalo 34 pogodbenih uslužbencev (od 36 odobrenih) in 2 napotena nacionalna strokovnjaka (od 4 odobrenih);

17. je seznanjen, da spola v vodstvu agencije nista uravnoteženo zastopana, saj je 7 od 9 članov moških (77,78 %); je seznanjen z zastopanostjo spolov v upravnem odboru agencije, v katerem je 28 od 49 članov (57,14 %) moških; je seznanjen tudi z zastopanostjo spolov med vsemi zaposlenimi v agenciji, kjer je 125 od 192 uslužbencev moških (65 %); priznava, da si agencija nenehno prizadeva za odpravo razlik med spoloma s posebnimi projekti, kot na primer „Ženske v prometu“, da bi povečala zaposlovanje žensk in izboljšala enake možnosti v prometnem sektorju; priznava prizadevanja agencije za okrepitev dela na daljavo in izboljšanje geografske uravnoteženosti pri zaposlovanju; opozarja, da postopkovne pomanjkljivosti pri zaposlovanju ogrožajo načelo preglednosti in enake obravnave; poziva, naj agencija izboljša svoj notranji postopek zaposlovanja, da bi razjasnila postopke ocenjevanja in objave prostih delovnih mest; poudarja, da je treba oblikovati dolgoročen okvir kadrovske politike, ki bo vključeval ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem, vseživljenjsko usmerjanje in poklicni razvoj ter zaposlovanje in vključevanje invalidov;

18. je seznanjen z novo kadrovsko strategijo agencije (2023–2027), katere cilj je spodbujati dolgoročne zaveze in zmanjšati menjave zaposlenih; poudarja, da bodo vsi opredeljeni prednostni ukrepi za zagotovitev uravnotežene zastopanosti spolov in enakih možnosti izvedeni v sinergiji s to strategijo, in poziva agencijo, naj organ za podelitev razrešnice obvešča o njenem izvajanju; ugotavlja, da je agencija v letu 2021 začela prehod na orodje SYSPER za upravljanje svojih človeških virov in da naj bi začelo delovati v začetku leta 2022;

19. ugotavlja, da je Komisija predvidela povečanje kadrovskega načrta agencije od leta 2023, to povečanje pa ni bilo pospremljeno z ustreznim povečanjem dodeljenih subvencij; opozarja, da si agencija že močno prizadeva, da bi bila kos ravni ambicij, ki je potrebna za učinkovito doseganje ciljev politike Komisije v okviru sedanjih proračunskih omejitev; poudarja, da je več zaposlenih v letu 2021 zabeležilo veliko nadur; se zaveda, da to izpostavlja neskladje med sredstvi, ki so na voljo, in potrebami na terenu; poudarja, da je treba za zadovoljivo opravljanje nalog agencije vzdrževati ustrezno ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem zaposlenih;

20. je seznanjen s težavami uslužbencev agencije, ki potrebujejo zdravstveno varstvo v Franciji, saj francoski nacionalni organ ne pristaja na to, da so vključeni v nacionalni zdravstveni sistem;

21. ugotavlja, da so bili med letom 2020 in sredino leta 2022 v agenciji prijavljeni štirje primeri nadlegovanja, trije njeni uslužbenci pa so bili vpisani v register; kljub temu ugotavlja, da ni bila opravljena nobena preiskava in da se nobena zadeva ni reševala na sodišču; spodbuja agencijo, naj še naprej razvija svoje politike in metode za učinkovitejše preprečevanje takšnih primerov v prihodnosti;

Javna naročila

22. ugotavlja, da se je prvotni načrt javnih naročil med letom posodobljal in da je bilo dodanih 350 000 EUR za nov javni razpis in 228 000 EUR za spremenjeno okvirno pogodbo; ugotavlja, da je agencija leta 2021 izvedla štiri javne razpise in štiri postopke s pogajanji ter da je ponovno odprla dva natečaja;

23. opozarja, da je agencija pooblaščena, da upošteva potrebe malih in srednjih podjetij; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča iz leta 2020, da bi morala agencija uvesti učinkovite kontrole za preverjanje, ali vlagatelji izpolnjujejo merila za status MSP; želi pohvaliti sedanje ukrepe agencije za izvajanje priporočila Računskega sodišča, kot so zagotavljanje, da vlagatelji jasno vidijo informacije o posebnih pogojih za mala in srednja podjetja, zagotavljanje, da lahko vlagatelji, ki zase pravijo, da so MSP, podajo lastno izjavo, in zagotovitev, da je vzpostavljen delovni postopek za obdelavo pregledov na podlagi predloženih dokazov;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

24. ugotavlja, da je agencija na svojem spletnem mestu objavila življenjepise in izjave o interesih članov upravnega odbora in višjega vodstva; ugotavlja, da manjkata življenjepisa dveh od 49 članov upravnega odbora; ugotavlja, da agencija ne objavlja življenjepisov zunanjih in notranjih strokovnjakov;

25. pozdravlja prizadevanja agencije, da bi povečala preglednost svojih dejavnosti, tako da na svojem spletnem mestu redno objavlja informacije o vseh sestankih izvršnega direktorja z organizacijami ali samozaposlenimi osebami, ki zadevajo vprašanja, povezana z dejavnostmi agencije; poziva jo, naj sodeluje pri na novo pripravljenem medinstitucionalnem sporazumu o obveznem registru za preglednost za zastopnike interesov, ki so ga podpisali Komisija, Svet in Parlament;

Notranja kontrola

26. na podlagi ugotovitev organa za podelitev razrešnice iz leta 2020 ugotavlja, da se je agencija, da bi okrepila kontrolno razsežnost svojega sistema notranjega upravljanja, preusmerila na sistem, osredotočen na okvir notranje kontrole, ki temelji na smernicah Komisije, medtem ko je mednarodni standard ISO 9001:2015 ostal sekundarna referenca, ki naj bi se leta 2022 postopno opustila;

27. ugotavlja, da je agencija opravila letno oceno svojega okvira notranje kontrole in ugotovila, da na splošno izpolnjuje zahteve, na nekaterih področjih pa so mogoče nadaljnje izboljšave; ugotavlja, da se bodo opredeljeni nadaljnji ukrepi spremljali skozi vse leto 2022; nadalje ugotavlja, da je bila v agenciji opravljena nadzorna revizija, s katero se je preverila skladnost postopkov agencije z zahtevami ISO, in da certifikacijski organ ni ugotovil neskladnosti;

28. ugotavlja, da je služba Komisije za notranjo revizijo izvedla oceno tveganja, da bi opredelila področja za prihodnje revizije agencije v naslednjih letih (2021–2023); ugotavlja, da so bile v oceni tveganja opredeljene tri revizijske teme, in sicer strateško načrtovanje in spremljanje, upravljanje IT in izvajanje četrtega železniškega svežnja; ugotavlja, da je bila prva revizija opravljena in končno revizijsko poročilo je bilo agenciji poslano marca 2022, s službo za notranjo revizijo pa je bil dogovorjen akcijski načrt;

29. opozarja, da je služba za notranjo revizijo leta 2019 opravila revizijo upravljanja in varnosti informacij; ugotavlja, da je končno poročilo vsebovalo dve priporočili, ki ju je služba za notranjo revizijo označila za zelo pomembni, in sicer o okviru upravljanja podatkov ter neprekinjenem delovanju in fizični varnosti IT; poudarja, da je bil uradni revidirani datum za izvedbo teh priporočil postavljen na konec leta 2022; poziva agencijo, naj proračunskemu organu poroča o napredku v zvezi s tem;

30. ugotavlja, da je bilo v letu 2021 zabeleženih 35 neskladnosti, pri čemer se je število finančnih neskladnosti v primerjavi s prejšnjimi leti zmanjšalo;

31. ugotavlja, da je urad OLAF leta 2021 začel notranjo preiskavo, ki še vedno poteka; poziva agencijo, naj proračunskemu organu poroča o rezultatu te preiskave; poziva jo, naj upošteva dejstvo, da je stopnja udeležbe na usposabljanjih na področju boja proti goljufijam in etike nizka, čeprav so obvezna; spodbuja jo, naj izboljša stopnjo udeležbe na teh usposabljanjih, da bi izboljšala tehnike odkrivanja in spodbudila zaposlene, naj prijavijo vsak sum goljufije;

Digitalizacija in zeleni prehod

32. se zaveda, da je agencija v svojem delovnem postopku dosegla zelo visoko stopnjo digitalizacije; ugotavlja, da je agencija dejavna članica delovne skupine Komisije za projekt e-javnih naročil, ki se skoraj v celoti izvaja; pozdravlja vlogo agencije, ki je od leta 2021 ena od treh pilotnih agencij, ki so finančno aplikacijo IT ABAC nadomestile z novo aplikacijo SUMMA; pozdravlja, da je agencija, ki je v letu 2021 prejela namensko podporo Komisije, uvedla dragocene ukrepe za okrepitev svoje kibernetske varnosti, kot so popravni ukrepi za odpravo šibkih točk v nekaterih informacijskih sistemih, penetracijski testi za informacijske sisteme, postopek varnostnega nadzora za sisteme IT v zunanjem izvajanju ter redna srečanja za ozaveščanje o varnosti IT za vse zaposlene v agenciji; ugotavlja, da je posledično agencija v letu 2021 zabeležila manj kibernetskih napadov kot leta 2020; ugotavlja tudi, da agencija sodeluje z agencijo EASA pri izmenjavi strokovnega znanja o uveljavljenem informacijskem sistemu za spremljanje varnostnih informacij v letalstvu; spodbuja agencijo, naj tesno sodeluje z Agencijo Evropske unije za kibernetsko varnost (ENISA);

33. pozdravlja zaveze in stalna prizadevanja agencije za spodbujanje trajnosti in zmanjšanje njenega vpliva na okolje; z zanimanjem ugotavlja, da je agencija v osnutek enotnega programskega dokumenta za leto 2023 vključila namensko okoljsko strategijo v skladu s prednostnimi nalogami zelenega dogovora in sedanjimi gospodarskimi razmerami; poziva agencijo, naj v svojem delovnem programu določi cilj zmanjšanja emisij CO_2 in organ za podelitev razrešnice obvešča o učinkoviti uvedbi okoljske strategije;

Neprekinjeno poslovanje med krizo zaradi covida-19

34. na podlagi konsolidiranega letnega poročila o dejavnostih za leto 2021 ugotavlja, da se je agencija pravočasno in ustrezno odzvala na pandemijo COVID-19, tako kar zadeva njene zaposlene in ureditev dela kot v zvezi z železniškim sektorjem; v zvezi z odzivom na kadrovsko politiko ugotavlja, da je agencija podpirala uporabo dela na daljavo za vse zaposlene s številnimi ukrepi, ki naj bi postali nova normalnost, kot sta povečanje pasovne širine podatkovne povezave in optimizacija povezljivosti VPN na daljavo za zaposlene, ki delajo od doma; spodbuja agencijo, naj izkušnje, pridobljene pri metodah dela na daljavo in hibridnih delovnih metodah, uporabi v praksi, da bi bolje organizirala seje in naloge, ki bi jih bilo mogoče v prihodnje učinkoviteje izvajati na daljavo kot v fizični obliki; v zvezi z odzivom na pandemijo, kar zadeva železniški sektor, ugotavlja tudi, da je agencija pripravila poročilo o varnosti potovanja med pandemijo COVID-19 za potnike, ki potujejo na dolge razdalje z vlakom in drugimi načini prevoza, ter organizirala spletni seminar o okrevanju železniškega prometa po pandemiji;

Druge pripombe

35. je seznanjen s trendom agencije, da zmanjšuje stroške dvojnih prostorov v Lillu in Valenciennesu ter svoje dejavnosti osredotoči samo na eni lokaciji; zlasti ugotavlja, da se je agencija zavezala, da ne bo obnovila pogodbe o zakupu prostorov v Lillu in da bo potovanja v Lille omejila samo na obvezne seje;

36. ugotavlja, da zaradi razvoja agencije v organ EU stavba sedanjega sedeža agencije v Valenciennesu ne izpolnjuje več potrebnih zahtev za nastanitev njenih uslužbencev in dejavnosti;

37. poudarja, da morajo vse institucije EU spoštovati finančno uredbo in visoke standarde upravljanja;

38. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 10. maja 2023 ([2]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([2]) Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0190.